

Fríggjadagur
22. november 1996

hygg & hoyr

8 síður at
taka úr

Tað kann blíva eitt álvarsligt afturstig

Nú, vit hava mist einkarrættin, vildi eg frægt, hvat politikararnir ætla við útvarpinum og við teimum stöðum, sum koma, sigur Jógván Jørgensen, sum er ørkymlaður

ÁKI BERTHOLDSEN

Tað er fyri so vilt einki lagi, at, at vit missa einkarrættin. – Men mannagongdin er undarlig.

Jógván Jørgensen, útvarpsstjóri er ein ørkymlaður maður í dag.

Hann er ørkymlaður, tí hesa seinastu tíðina er so ómetaliga nógv hent, sum kann fara at ávirkar støðuna

hjá útvarpinum, uttan at politikarar samstundis hava gjørt greitt, hvat teir ætla.

Fyrst er einkarrætturin hjá útvarpinum tikin av, men samstundis er ætlanin, at bæði sjónvarp og ítróttur skulu figgjast lutvíst við spæli.

Hann sigur, at tað er ein politisk avgerð at taka einkarrættin frá útvarpinum og tað er fyri so vilt einki und-

arligt, tí tað hevur verið væntandi í nógv ár.

Men hann heldur, at mannagongdin er undarlig. – Tað verður ikki eitt orð greitt um, hvør ætlanin er við almenna útvarpinum, ella, hvørjar treytir, tær

nýggju stöðirnar skulu lúka.

Landsstýrið skal gera reglugerðir fyri privat stöðirnar, men útvarpsstjórin heldur avgjørt, at høvuds-

karnarnir skuldu beinleiðis staðið í sjálvari lógini.

– Hetta eru so mikið grundleggjandi spurningar, at teir áttu at staðið beinleiðis í lógini.

Álvarsligt afturstig

Jógván Jørgensen sigur, at útvarpið hevur ment seg ár um ár og hann heldur, at teir eru komnir væl áleiðis málinum, at senda allan dagin.

– Og næsta ár var ætlanin at rationalisera enn meira.

– Vit eru nú væl á veg ímóti máli okkara, sum er at styrkja „Public Service“, samstundis, sum senditíðin verður úthygt, uttan at tað gongur útyvir dygdina í útvarpinum.

Public Service er m.a. tað upplýsandi virksemi, tann óhefti tíðindaflutningurin og útvarpi sum mentanar-

bodberi. Men verða partar í figgj- arliga grundlagnum tiknir undan útvarpinum, broytist stöðan fullkomiliga.

Hann heitir tí á politikararnar um at ansa eftir, at teir ikki taka beinni undan almenna útvarpinum.

Ætlanin er, at bæði ítróttur og sjónvarpið skulu fáa loyvi at figgja ein part av virkseminum við spæli.

Jógván Jørgensen sigur, at fyri so vilt er tað alt í lagi og at útvarpið so fer at taka

tað kappingina upp.

Men hann hevur ikki serligt álit á ætlanina hjá løgtingsins mentanarnevndini at bæði útvarpið og sjónvarpið skulu fáa styrk á figgjarlógini, tí gongdin higartil hevur vist, at tað er sera strílt at fáa politiska undirtøku fyri tí.

– Skulu bæði útvarp, sjónvarp og ítróttur figgjast partvíst við spæli, er stórvandi fyri, at onkur smokkar burtur ímillum, tí markaðurin er so avmarkaður.

Og hann trýr ikki rættiliga, at føroyingar fara at spæla so nógv, at bæði sjónvarpið, útvarpið og ítróttur skulu fáa nakað munagott burturúr.

Hinvegin er hann ikki visur í, at føroyingar fara at brúka allar pengarnar, har vinningurin er størstur, t.d. í dansku vevdingini.

– Møguleikin fyri, at teir vinningarnar enda í Føroyum, eru óendaliga smár.

Royndir aðrastaðni vísa, at soverðin spæl, har móguleikarnir eru smár, fjara burtur spakuliga.

– Og verður spælt í Føroyum, verða pengarnir eisini verandi í landinum.

Útvarpið fær smár triggjar milliðir um árið burturúr V 4. Tað er 15% av figgjarætlanini.

Missa vit tað, uttan at fáa tað aftur á annan hátt, verður tað eitt álvarsligt bak-

ast, sigur Jógván Jørgensen. – Tað fer at merkja, at sendingarnar verða munandi skerðar.

Hvørjar sendingar, talan verður um, verður ikki viðgjørt, fyrrrenn tað kemur so langt.

Hann sigur, at útvarpið hevur ikki ætlanir um at fara undir annað spæl, enn V 4, men teir hava arbeitt við ætlanum at endurnýggja tað.

Stóran týðning

Jógván Jørgensen heldur, at tað hevur stóran týðning at hava eitt sterkt meginútvarp, at røkja uppgávur, sum eitt handilsútvarp náttúrliga ikki røkir.

Samstundis heldur útvarpsstjórin, at tað hevur stóran týðning fyri fólkaræðiligu menningina, at hava eitt sterkt útvarp, sum kann senda óheft tíðindi, sum kann skipa fyri orðaskifti, sum kann verða ein mentanarboðberi og sum kann tryggja upplýsing um øll samfelagsins viðurskifti.

– Og nú einkarrætturin er tikin av, og sjónvarp og ítróttur eisini far at fáa inntøkur av spæli, er tað, eg eftirlýsi, hvat politikararnir ætla í framtíðini.

– Hvat ætla teir við almenna útvarpinum, og, hvørji slag av útvarpi, skulu vit hava, sigur Jógván Jørgensen.

– Markaðurin er so lítill, at vandi er fyri, at orkan verður pettað so sundur, at eingin fær gjørt sendingar við ávisari dygd í.

– Tí tað kostar at gera útvarp, sum vit kunnu krevja ávisar dygd av.

Hann heldur, at eitt útvarp, sum ongur sum helst skyldur hevur, kann uttan iva verða biligari at reka, enn útvarpið er nú.

Jógván Jørgensen sigur, at tað, vit eiga at ansa eftir, er, at tað útvarp, vit hava ment øll hesi seinastu 40 árin, ikki fer fyri bakka.

Siðannars grein aðrastaðni í blaðnum, har Jógván Jørgensen útvarpsstjóri skivur um útvarpið í framtíðini.

Krevjandi útvarp og sjónvarp

Útvarps- og sjónvarpssummæli

ÁKI BERTHOLDSEN

Bæði útvarpið og sjónvarpið hava nakrar beinleiðis sendingar á skránni.

Hesar sendingar hava tað felags, at tær hava ein spontantitet yvir sær, sum gera tær eitt sindur frískligari at hyggja ella lurta eftir enn tær vælpóleraðu, kliptu og redigeraðu sendingarnar.

Men slíkar sendingar krevja ómetaliga nógv av vertinum. Tí tað er tungt og krevjandi at stýra einum orðaskifti, har ið fleiri fólk sita sum á nálmum fyri at sleppa frammat mikrofoni.

Men tað vita teir ívaleyst. Og tað eydnast tverri ikki

altíð.

Hvussu hesar sendingar tærna út, veldst ikki bara um hegri. Tað veldst eisini í stóran mun um dagsformin hjá vertinum.

Tað plagar at hepnast væl hjá teimum, sum stýra hesum orðaskiftum. Eg legði Merki til, hvussu skjótt Helgi Jacobsen var at klippa teir av í fimmaranum mikukvöldið, tá ið teir høvdu hug at sveima. Soleiðis skal tað vera. Sjálvandi standa nógvir ósvaraðir spurningar eftir, tá ið ein ikki fær stundir at greiða frá úr í sær. Men tað er eisini ein skylda, at tlaða so nógv sum gjørligt sleppa frammat við sínum

sjónarmiðjum.

Tí hevði tað eisini hjálpt væl til, um tey, sum ringdu til Fimmaran, frammanundan høvdu fyririkað seg til, hvat tey áttu at siga, og kanska høvdu skrivað tað niður, stutt og greitt.

Fimmarin seinast var eitt dømi um tað óvugta, tá ið hetta ikki eydnadist.

Tað var fullkomiliga burturvið, og beinleiðis kediligt hjá lurtaranum at Kristianna Rein slapp at breiða seg út, sum hon gjørdi. Hevði hon so lagt nakað nýtt afturat, men tað hon gjørdi mest, var at lesa burturúr einum brævi, landsstýrið hevði sent kommununi og burtur-

úr lániavtaluni hjá kommununum. Verturin royndi at steðga henni til fánýtis.

Hetta var eitt dømi um, at tey, sum eru passaliga framlig, sleppa frammat mikrofoni, og soleiðis eigur ikki at vera.

Annars haldi eg, at sjónvarpið saktans kundi gjørt kjaksendingar eftir sama leisti, sum útvarpi. Hvi ikki lata nakrar lurtarar sleppa frammat á ringa til beinleiðis kjaksendingar í sjónvarpinum, t.d. til Krosskast, við spurningum og viðmerkingum. Einsvæl og útvarpið, kann sjónvarpið eisini skipa fyri telefonpráti við okkurt

relevant fólk um aktuelt evni.

Hetta gera aðrar sjónvarpsstøði og tað ger kjaksendingar nógv meiri spennandi og áhugaverdar.

Tí eg haldi, at sendingin hevði vunnit nógv, um upp-takarinn bleiv sløktur eina lítla løtu inn ímillum, so at verturin fekk høvi at summ-að seg og kannað eftir, um tað ikki vóru onkrir spurningar, hon ikki hevði fingið svar uppá, ella hon skuldi trivið í aftur.

ar parturin hevur forfall.

Alvaratos er ein av hesum sendingunum, sum ikki verða kliptar og redigeraðar. Hon gongur við fullari ferð, við hvørt av skjótt.

Tí eg haldi, at sendingin hevði vunnit nógv, um upp-takarinn bleiv sløktur eina lítla løtu inn ímillum, so at verturin fekk høvi at summ-að seg og kannað eftir, um tað ikki vóru onkrir spurningar, hon ikki hevði fingið svar uppá, ella hon skuldi trivið í aftur.